

РЕШЕНИЕ

№ 5919

гр. София, 10.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **6780** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 76а, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Образувано е по жалба на „Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания“ ЕАД срещу Покана изх. № 29-02-31/15.06.2023 г. за възстановяване на суми, получени без правно основание, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса (СЗОК).

С жалбата се излагат доводи за липсата на осъществено нарушение на чл. 30 и чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД, тъй като на пациентите, посочени в оспорвания акт, е предоставена медицинска помощ, съответстваща на техните нужди от лечение на съответните заболявания. В тази връзка са извършени основните диагностични и терапевтични процедури, заложи в съответните клинични пътеки. Развиват се доводи, че изследването „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ с код 91905-00 по КСМП не съдържа изискване задължително изследване и на трите компонента, за което се мотивира в начина на текстовото изписване („и/или“) на изследването в КСМП. Допълнително се развиват доводите, че извършеното изследване на В. микроглобулин е имунохимично изследване и определянето му в серумното ниво е достатъчно да се приема, че са приложени необходимите имунохимични изследвания на петимата пациенти. В тази връзка се оспорват изводите на органа за неизвършени медицински дейности в пълен обем. Допълнително се развиват доводи за липсата на мотиви и допускане на съществени процесуални нарушения, обосновани с разбирането, че не е

даден отговор на възраженията на жалбоподателя, направени пред органа.

Ответната страна – директорът на Столична здравноосигурителна каса, чрез процесуалния се представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София - град, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

От преписката се установява за наличието на сключен между НЗОК и „Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания“ ЕАД („СБАЛХЗ“ ЕАД) договор № 22-2457/25.02.2020 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, извършване на амбулаторни процедури с НЗОК и извършване на клинични процедури с НЗОК.

В чл. 1, ал. 1, т. 1 от договора е уговорено, че жалбоподателят се задължава да оказва на здравноосигурени лица, на здравноосигурени лица по § 2, ал. 1 ЗБНЗОК за 2020г. (за акушерска помощ по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ) и на лица по § 8, ал. 1 ЗБНЗОК медицинска помощ по клинични пътеки по приложение № 17, „Клинични пътеки“ на НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г, сред които са КП № 242 „Диагностика и лечение на левкемия“ и КП № 243 „Диагностика и лечение на лимфони“.

Административното производство в започнало с издаването на Заповед № РД-18-331/21.03.2023 г. на директора на СЗОК, с която на основание чл. 72, ал. 3 ЗЗО е наредено да се извърши проверка на лечебното заведение за болнична медицинска помощ „СБАЛХЗ“ ЕАД във връзка с изпълнението на договор № 22-2457/25.02.2020 г. за оказване на болнична помощ. Определен е срок за извършване на проверката: от 21.03.2023 г. до 11.04.2023 г. Наредено е проверката да се извърши от М. Г., Г. К. и д-р Е. М., заемащи длъжността „контрольор“ в отдел ДКБМП при РЗОК, като за резултатите да се състави протокол.

От представените Заповед № 92/21.07.2021 г., Заповед № 93/21.07.2021 г. и Заповед № 47/21.12.2022 г., издадени от управителя на НЗОК, се установява, че М. Г., Г. К. и д-р Е. М. действително заемат длъжността „контрольор“ в РЗОК. От приложената диплома се налага установява допълнително, че Е. М. има висше образование по медицина.

За резултатите от извършената проверка е съставен протокол № РД-18-331-1/11.04.2023 г. от контрольорите, които са извършили проверка на пет броя истории на заболявания (ИЗ) на здравноосигурени лица (ИЗ № 14176/2022 г. за Р. Д., ИЗ № 13810/2022 г. за В. С., ИЗ № 14325/2022 за П. И., ИЗ № 14153/2022 за И. С. и ИЗ № 13880/2022 за В. Ц.), хоспитализирани по КП № 242 „Диагностика и лечение на левкемия“ (първите двама) или по КП № 243 „Диагностика и лечение на лимфони“ (останалите трима). Констатирани са, че по КП № 242 и КП № 243 следва да се извърши диагностична процедура „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от Кодирщата система на медицинските процедури (КСМП). Приели са, че за всичките петима пациенти е наличен само резултат на В. микроглобулин и липсвали други имунохимични изследвания на серум, урина и ликвор. Посочено е, че определянето на В. микроглобулин не фигурира в диагностичната процедура за изследване на кръв според двете клинични пътеки. Направен е извод, че не е изпълнено в пълен обем имунохимичното изследване „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП, с което са нарушени изискванията на чл. 30, т. 1 и т. 2 и чл. 292, т. 2, вр. чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД за МД 2020-2022 г.

По преписката са приложени ИЗ на горепосочените петима пациенти, сред които материали са налични документи за резултат от извършено лабораторно изследване по показател В. микроглобулин. Налични са и други документи, установяващи действителното хоспитализиране и дехоспитализиране на пациентите по КП № 242 (Р. Д. и В. С.) и КП № 243 (П. И., И. С. и В. Ц.).

По преписката са приложени справи за отчетени и изплатени суми (л. 261 – л. 267), от които се установява заплащането на сумата от 7836,70 лева от НЗОК на жалбоподателя за медицинските дейности, предоставени на петимата пациенти по горепосочените КП № 242 и КП № 243, чиито ИЗ са проверени (2225,74 лева за Р. Д., 2016,11 лева за В. С., 925,82 лева за П. И., 1743,24 лева за И. С. и 925,75 лева за В. Ц.). Освен това за тези обстоятелства страните не спорят, поради което в съдебно заседание същите са обявени от съда за безспорни и ненуждаещи се от доказване.

По реда на чл. 76а, ал. 2 ЗЗО е съставен от проверяващите контролори протокол №№ РД-18-331-2/11.04.2023 г. за неоснователно получена сума в размер на 7836,70 лева, която е платена от НЗОК на „СБАЛХЗ“ ЕАД за дейностите по КП № 242 и КП № 243 на петимата пациенти, чиито ИЗ са проверени. Контрольорите са приели, че за всичките петима пациенти е наличен само резултат на В. микроглобулин и липсвали други имунохимични изследвания на серум, урина и ликвор. Направен е извод, че определянето на В. микроглобулин не фигурира в диагностичната процедура за изследване на кръв според двете клинични пътеки. По тези съображения контрольорите са приели, че не е изпълнено в пълен обем имунохимичното изследване „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП, предвидено в КП № 242 и КП № 243, с което са нарушени изискванията на чл. 30, т. 1 и т. 2 и чл. 292, т. 2, вр. чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД за МД 2020-2022 г.

Жалбоподателят се е възползвал да подаде възражение вх. № 22-2457/26.04.2023 г., с което се твърди, че отчетените дейности съответстват на извършените диагностични процедури по КП № 242 и КП № 243, с което на петимата пациенти е предоставена медицинска помощ, съответстваща на техните нужди от лечение на съответните заболявания. Повдигнати са възражения, че изследването „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ с КСМП код 91905-00 не съдържа изискване задължително изследване и на трите компонента, за което се мотивира в начина на текстовото изписване („и/или“) на изследването в КСМП. Счита, че съобразно необходимостта на конкретния случай може да се направи само едно или две от тях, или когато диагностицирането налага – да се извършат и трите. Допълнително се развиват доводите, че извършеното изследване на В. микроглобулин е имунохимично изследване и определянето му в серумното ниво е достатъчно да се приема, че са приложени необходимите имунохимични изследвания на петимата пациенти.

От началника на отдел „ДКБМП“ е съставена докладна записка, с която информират директора на ЗСОК за резултатите от проверката, съставените протоколи и постъпилото възражение.

Последвало е издаване на оспорваната Покана изх. № 29-02-31/15.06.2023 г. за възстановяване на суми, получени без правно основание, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса, с която на основание чл. 76а, ал. 1 ЗЗО е поканена Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания“ ЕАД в 14 – дневен срок да възстанови неоснователно получена сума в размер на 7836,70 лева, представляваща стойността на платени медицински дейности по КП № 242 и КП № 243 на горепосочените петима пациенти по ИЗ № 14176/2022 г.,

ИЗ № 13810/2022 г., ИЗ № 14325/2022, ИЗ № 14153/2022 и ИЗ № 13880/2022.

Органът е приел, че ЗОЛ Р. Д. и В. С. са хоспитализирани и дехоспитализирани по КП № 242, а ЗОЛ П. И., И. С. и В. Ц. по КП № 243. Отражено е, че по КП № 242 и КП № 243 следва да се извърши диагностична процедура „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от Кодирщата система на медицинските процедури (КСМП). В мотивите е прието още, че за всичките петима пациенти е наличен само резултат на В. микроглобулин и липсвали други имунохимични изследвания на серум, урина и ликвор. Изложени са мотиви, че определянето на В. микроглобулин не фигурира в диагностичната процедура за изследване на кръв според двете клинични пътеки (КП № 242 и КП № 243). В тази връзка е направен извод, че по отношение на петимата пациенти не е изпълнено в пълен обем имунохимичното изследване „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП, с което са нарушени изискванията на чл. 30, т. 1 и т. 2 и чл. 292, т. 2, вр. чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД за МД 2020-2022 г., във вр. чл. 55, ал. 2, т. 2 и т. 3 ЗЗО. По тези съображения намира, че изпълнителят на медицинската помощ е получил суми без правно основание, които не са свързани с нарушение на ЗЗО и НРД, поради което е следва да се възстановяват на основание чл. 76а, ал. 1 ЗЗО.

По делото е изслушано и прието заключение на съдебно – медицинска експертиза, което е допълнително разяснено в съдебно заседание при изслушването на вещото лице. съдът кредитира изцяло заключението, тъй като е обосновано, непротиворечиво и намиращ подкрепа в приложената по делото медицинска документация и по – конкретно в история на заболяванията на петимата пациенти.

Експертът пояснява, че на петимата пациенти е извършено изследване за определяне на серумното ниво на В. микроглобулин, както и на други показатели: ЛДХ, АФ, СГОТ, СГПТ. Дава се информация, че определянето на серумното ниво на В. микроглобулин представлява основно имунохимично изследване и е предвидено в КП № 242 и КП № 243. По стойностите на серумното ниво на В. микроглобулин се съди за диагнозата, прогнозата и ефекта от проведеното лечение, както и за рецидив след проведено лечение. В основата на тази имунохимична методика лежи имунохимична реакция между маркирано антитяло и неизвестен антиген (В. микроглобулин), отчетена при прилагане на определени химични маркери.

От разясненията в съдебно заседание става ясно, че на петимата пациенти е извършено имунохимично изследване само на серум (течна съставка на кръвта), като такова не е извършено на урина и ликвор (гръбначномозъчна течност). Установява се още, че изследването на серума има основно значение при диагностицирането и лечението, а изследването на урината и ликвора нямат толкова голямо значение. В тази връзка вещото лице разяснява, че стойностите на В. микроглобулин могат да се определят чрез изследване на серум или на урина. Също така изследването на урина не може да даде резултат, който да не може да се установи чрез имунохимично изследване на серума, а изследването на ликвора се извършва чрез гръбначномозъчна пункция, която е рискова и не е оправдана за всички пациенти. Става ясно, че извършеното имунохимично изследване на серума е достатъчно, за да се постави диагноза или да се извърши лечение, поради което е спазена диагностичната процедура.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Жалбата срещу процесната покана за възстановяване на суми е подадена в срок,

срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Издадената покана за възстановяване на суми е издадена от компетентния орган по чл. 76а, ал. 3 ЗЗО, а именно директорът на съответната районна здравноосигурителна каса (в случая СЗОК).

Оспорваната покана е надлежно мотивирана от фактическа и правна страна, като отговаря по форма на общите правила по чл. 59, ал. 2 АПК. Налице са ясни и конкретни мотиви и разпоредителна част, от които може да се изведат причините за издаването на поканата.

Не се споделят възраженията, че органът не е изложил собствени мотиви, обосновани с разбирането, че същите са на проверяващите лица. Няма пречка да се споделят мотивите на контролорите, като бъдат преповторени, тъй като по този начин са налични такива. От значение е дали липсват такива, а не дали мотивите са възпроизведени. Нещо повече в Тълкувателно решение № 16 от 31.ІІІ.1975 г. на ОСГК на Върховния съд е разяснено, че мотивите към административния акт могат да бъдат изложени и отделно от самия акт, в друг документ от преписката.

Не са налице допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Събрани са всички доказателства от органа, имащи отношения за установяване на релевантните факти и обстоятелства по случая. Спазен е процесуалният ред за извършване на проверката, регламентиран в ЗЗО.

Съгласно чл. 76а, ал. 10 ЗЗО условията и редът за осъществяване на контрола по ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7 8 и 9 се определят с Инструкция , издадена от управителя на НЗОК. В чл. 10, ал. 3 от Инструкция № РД-16-43 от 09.06.2020 г. за условията и реда за осъществяване на контрол по чл. 72, ал. 2-8 от ЗЗО, издадена от управителя на НЗОК на основание чл. 72, ал. 10 ЗЗО, е предвидено управителят на НЗОК директорът на съответната районна здравноосигурителна каса да може със заповед да възложи проверка, като заповедта следва да съдържа правните и фактическите основания за издаването ѝ с определяне на проверяващото лице/лица, обектът - наименование и месторазположение на ИМП, видът, задачата и срокът на проверката. Заповед № РД-18-331/21.03.2023 г. на директора на СЗОК, слагаща началото на административното производство по конкретната преписка, съдържа посочените реквизити.

Проверката е извършена от длъжностни лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗО, които са определени със съответната заповед (Заповед № РД-18-331/21.03.2023 г. на директора на СЗОК), като едно от тях притежава медицинско образование, т. е. спазена е разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от Инструкция № РД-16-31 от 09.06.2020 г., вр. чл. чл. 73, ал. 1, т. 7 ЗЗО. Констативният протокол за резултатите от проверката е съставен от компетентни длъжностни лица и е връчен на жалбоподателя, който се е възползвал от правото си да подаде писмено възражение. Вярно, че органът не е разгледал възраженията и не е дал отговор на тях, но посоченото не представлява съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като тези възражения са по приложението на материалния закон и могат да се направят пред съда.

Допуснато е нарушение на материалния закон.

Съгласно чл. 76а, ал. 1 ЗЗО в случаите, когато изпълнителят на медицинска е получил суми без правно основание, които не са свързани с извършване на нарушение по този закон или на НРД, и това е установено при проверка от контролните органи по чл. 72, ал. 2, изпълнителят е длъжен да възстанови сумите. Производството по реда на чл. 76а ЗЗО има за цел възстановяване на неоснователно получени суми от изпълнителя на болнична помощ при определени материални предпоставки с оглед защита на бюджета на НЗОК при некачествено и недобре изпълнено лечение. При установените нарушения, причинителят следва да възстанови получените суми без правно основание, тъй като те съставляват реална щета за бюджета на НЗОК и тази щета следва да бъде поправена от причинилия я субект.

В поканата се твърди за извършено нарушение на разпоредбите на чл. 30, т. 1 и т. 2 и чл. 292, т. 2, вр. чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД за МД 2020-2022 г., тъй като не е извършена в пълен обем диагностичната процедура „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП, предвидено в КП № 242 и КП № 243.

Според чл. чл. 30, т. 1 и т. 2 от НРД за МД 2020-2022 г. изпълнителите на медицинска помощ се задължават да сигуряват на ЗОЛ договорената медицинска помощ и да изпълняват правилата за добра медицинска практика съгласно условията на НРД, както и да предоставят медицинска помощ по вид, обем и качество, съответстваща на договорената.

В чл. 292, т. 2 от НРД за МД 2020-2022 г. е регламентирано, че клиничните пътеки се състоят от следните основни компоненти, които са задължителни за изпълнение от лечебните заведения: кодове на болести за заболявания по МКБ 10 и основни диагностични и терапевтични процедури - за всяка терапевтична КП; процедурите в тези КП - по вид, обем, сложност, съответстват на процедурите - по вид, обем, сложност, посочени в утвърдените медицински стандарти.

В чл. 352, ал. 1, т. 3 от НРД за МД 2020-2022 г. е предвидено, че НЗОК заплаща на изпълнител на БМП за случай по КП при наличие на спазени индикации за хоспитализация и диагностично-лечебния алгоритъм, поставена е окончателна диагноза и критериите за дехоспитализация по съответната КП, както и са изпълнени условията за завършена КП.

Разпоредбата на чл. 354, ал. 1 от НРД регламентира, че при КП, АПр и КПр, която не е завършена, индикациите за хоспитализация, лечебно-диагностичен алгоритъм и/или критериите за дехоспитализация не са спазени, дейността не се заплаща.

В случая отразеното в оспорената покана нарушение, изразяващо се в неизвършване в пълен обем на диагностичната процедура по двете клинични процедури, представлява по своята същност твърдение за незавършена КП. Завършването на КП гарантира от една страна защита правата на пациента и от друга финансирането на извършената дейност на лечебното заведение. В този смисъл финансовият ресурс е ограничен и покрива само извършените медицински дейности в пълен обем, които НЗОК е приела да финансира по правилата на НРД и сключения индивидуален договор с лечебното заведение съобразно заложените правила по съответните клинични пътеки. Всяка незавършена КП не следва да се заплащат от здравната каса, а ако такова плащане е извършено, то се явява неоснователно платено и подлежи на връщане по реда на чл. 76а ЗЗО.

В КП № 242 „Диагностика и лечение на левкемия“ и КП № 243 „Диагностика и лечение на лимфони“ е включено следното изискване: Клиничната пътека се счита за

завършена, ако са приложени и отчетени две основни диагностични и две основни терапевтични процедури, посочени в блок Кодове на основни процедури.

По делото не се спори, че въобще не са извършени две основни диагностични и терапевтични процедури, а се спори дали извършената втора диагностична процедура („Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП) е в пълен обем. Именно централният спор е в това дали пълният обем на диагностичната процедура е налице, ако е извършено имунохимично изследване само на серума, но не и на урината и ликвора.

В раздел „Основни диагностични процедури“, подраздел „други изследвания“ на КП № 242 и КП № 243 е отразено „Имунохимия на серум, урина и ликвор“ по код 91905-00 от КСМП. В същото време тази диагностична процедура е с код 91905-00 от Кодирщата система на медицинските процедури (КСМП), където е означена по следния начин: „Имунохимия на серум и/или урина и/или ликвор“. Налице е разминаване в изписването на този вид изследване, доколкото в двете клинични пътеки не е употребено „и/или“ за съответния обект на изследване, а в КСМП е записано „серум и/или урина и/или ликвор“. По този начин възниква спор дали е достатъчно извършването на изследвана на серум, за да се приеме, че изследването е в пълен обем, респ. съответната КП да е завършена. Това несъответствие се преодолява посредством заключението на съдебно – медицинската експертиза, според което е достатъчно извършването на имунохимично изследване на серума, за да се постави диагноза или да се извърши лечение. Целта на медицинските дейности е правилното поставяне на диагноза и извършването на адекватно лечение, а щом изследването на серума е достатъчно за това, следва извод, че не е задължително извършването на изследване на урината и ликвора, като същото е само по преценка на съответния лекар. Това се подкрепя от новия НРД за МД 2023 – 2025 г. и по - конкретно в Приложение № 17 към него, където отразените КП № 242 и КП № 243 съдържат изискване за диагностична процедура: „Имунохимия на серум и/или урина и/или ликвор“ по код 91905-00 от КСМП. Обсъжданото разминаване е преодоляно със сключване на новия НРД, в който смисъл следва да се тълкуват несъответствията в изискванията на КП по предходния НРД.

Горното налага извод, че е достатъчно извършването на имунохимично изследване на серум, за да се приеме, че е извършена в пълен обем диагностичната процедура по „Имунохимия на серум и/или урина и/или ликвор“ по код 91905-00 от КСМП. Същевременно вещото лице дава информация, че определянето на серумното ниво на В. микроглобулин представлява основно имунохимично изследване, поради което не се споделят мотивите на органа, че същото не фигурира в диагностичната процедура за изследване на кръв (серум). Освен това експертът пояснява за извършени други имунохимични изследвания, касаещи други показатели (ЛДХ, АФ, СГОТ и СГПТ). Всичко това дава основание на съда да приеме за незаконосъобразни изводите на органа за неизвършване в пълен обем диагностичната процедура („Имунохимия на серум и/или урина и/или ликвор“ по код 91905-00 от КСМП), респ. незавършване на двете КП. По тези съображения не е налице твърдяното нарушение на НРД, поради което не следва да се възстановяват заплатените суми от здравната каса.

Горното налага извод за основателност на жалбата, поради което на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК оспорваната покана за възстановяване на суми подлежи на отмяна.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноси, които са в общ размер на 950 лева (50 лева за заплатената държавна такса, 800 лева за депозит за вещо лице и 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, който е минималният размер, съответстващ на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП).

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Покана изх. № 29-02-31/15.06.2023 г. за възстановяване на суми, получени без правно основание, издадена от директора на Столична здравноосигурителна каса.

ОСЪЖДА Столична здравноосигурителна каса да заплати на „Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания“ ЕАД сумата в размер на 950 лева, представляваща направени по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: